

BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY, CLUJ-NAPOCA
FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY
THE DOCTORAL SCHOOL "HISTORY. CIVILIZATION. CULTURE"

Between history and memory. Oppression and
survival in the communist prison. Aiud
penitentiary 1945 – 1958

Summary

Doctoral supervisor:
Prof. univ. dr. *Doru RADOSAV*

Ph.d. Candidate:
Ionuț-Alexandru POPA

Cluj-Napoca
2024

Table of contents

INTRODUCTION.....	4
Chapter 1. The role and place of prisons.....	15
1.1. The evolution and subordination of DGP.....	15
1.2. Legislation of the penitentiary system.....	17
1.3. Penitentiary categories.....	31
Chapter 2. The history of Aiud penitentiary.....	35
2.1. The period between 1786 – 1929.....	35
2.2. The period between 1929 – 1941.....	42
2.3. The period between 1941 – 1944.....	48
Chapter 3. The transition period 1944 – 1948.....	68
3.1. Institutional and functional decisions.....	68
3.2. The administration of old and new prisoners categories.....	71
3.2.1. Legionaries.....	71
3.2.2. War criminals.....	81
3.2.3. Saboteurs.....	91
3.2.4. The members of the National Țărănist Party.....	93
3.3. Organizational norms.....	97
3.3.1. The penitentiary regime.....	97
3.3.2. The labor colonies.....	120
Chapter 4. The oppression 1948 – 1958.....	126
4.1. The fluctuations in the oppression regime.....	126
4.1.1. The period between 1948 – 1953.....	126
4.1.2. The period between 1954 – 1956.....	145
4.1.3. The period between 1956 – 1958.....	150
4.2. The penitentiary regime.....	151
4.2.1. Change premises.....	151
4.2.2. The penitentiary regime inflection.....	159
4.2.3. The carceral regime metamorphoses.....	165
4.2.4. Prison regime relaxations.....	206
Chapter 5. The survival.....	214
5.1. The daily survival.....	215

5.1.1. The communication forms and mechanisms	216
5.1.2. The mental and physical survival	225
5.1.3. The political survival	235
5.1.4. The cultural and educational survival	244
5.1.3. The religious survival	254
5.2. A prison break	265
5.3. The hunger strike.....	277
Chapter 6. The prison staff	300
6.1. The penitentiary organization chart.....	300
6.1.1. The political leadership	302
6.1.2. Administrative and security staff.....	314
6.2. The guards' portraits	329
CONCLUSIONS.....	334
APPENDIX	337
BIBLIOGRAPHY	364

Keywords: oppression, survival, Aiud penitentiary, prisoners, regime, power.

The present work complements the academic work undertaken within the undergraduate and master's studies, dedicated to the Aiud penitentiary. As a social construct of the modern world, the prison has the role of surveillance, re-education, and social reintegration for those who do not comply with the norms or laws. The totalitarian regimes and, essentially, the communist regimes used this institution to punish opponents, real or imaginary, transforming the penitentiary system into a space of physical and mental repression.

According to Michel Foucault's theory, *power is extraterritorial, and the state is not a megamachine that contains the other powers but appears as a general effect or result of some interactive structures and wheels located in different planes*¹. From this perspective, the present research analyzes, diachronically and synchronically, how the metamorphosis of relations within the power structures that interacted with the Aiud penitentiary determined, in one form or another, the penitentiary regime of those imprisoned here.

The carceral regime of the political detainees imprisoned in the Aiud penitentiary was not established only by the prison commanders but was processed following the interaction and relationship between state policies and transferred through the institutions, which tried to develop and imprint on the prison unit. The repressive policy was not only the result of the will of the state but also, on the one hand, the interpretation of the institutions and, on the other hand, the degree of understanding of the site.

In this configuration, an important role was played by the type of relationships resulting from the competition, contestation, and continuous negotiation of the powers exercised by the various systems that interacted with the Aiud penitentiary. In this sense, I nuanced the role and place of the Aiud penitentiary in the interference of wheels and structures between the Ministry of Justice/Interior, the General Directorate of Penitentiaries/General Directorate of People's Security, and the Prosecutor's Office/Prosecution.

In accordance with what was explained, the first level of analysis conceptually investigated oppression, determining and determined by the mechanisms, practices, and methods (form, duration, intensity) of the power structures that established and defined the penitentiary regime of those imprisoned at Aiud. The implementation of oppressive policies was achieved gradually, and with

¹ Michel Foucault, *A supraveghea și a pedepsi. Nașterea închisorii*, Editura Humanitas, București, 1997, p. 11.

the synopses related to any transformation, the research followed, in this sense, the many aspects regarding the conditions of the cells, the diet, the medical assistance, the hygiene, the packages, the visits and the speaker, the walk, the clothing, the guard and the surveillance, the searches, the beatings, torture, and isolation, as well as re-education through work.

The second level of analysis conceptually took into consideration survival. It is based on the same theory formulated by Foucault, through which *power continuously produces counterpower, generating resistance, subversion, deviation, and crime*². Through oppressive policies, the actions and decisions of the power structures generated behaviors and attitudes among the inmates, the result of which we categorize as survival and not resistance. From the perspective of the communist regime, the actions and behaviors of the prisoners were classified as forms of resistance, but the notion cannot be applied in the concentration space because, between the prisoner and the state, there was not the same status as the "army" of the mountain fighters.

Using concepts from specialized literature, the typologies of resistance theorized by Lynn Viola, James Scott, Sheila Fitzpatrick, and Stefan Kotkin were adapted to the carceral universe, thus resulting in a multitude of forms of survival. A first classification can be explained by conforming or contesting the rules, a situation in which the prisoner "formally" submits to the rules of detention, thus generating passive survival. Within it we include all the daily actions of prisoners, activities undertaken on several levels, direct or indirect communication; helping with food, medicine, and clothing, theorizations of political programs and projects, instructive-educational activities, as well as aspects of a religious nature. The second classification of the forms of survival considers the active and obvious challenge of power by the detainees, undertaken through the legal form provided by the "hunger strike", and, in other cases, manifested by actions of escape from the concentration space.

From a methodological point of view, the work is based on the in-depth analysis of primary and secondary sources, including archives, memoirs, specialized works, press, interviews, and collections. The methods used include documentary, comparative, qualitative, quantitative, and case study analysis. Considering the dichotomous analysis concepts, the doctoral research reconstructs the history of the Aiud penitentiary between 1945 - 1958, using both documentary sources from the Aiud Maximum Security Penitentiary Archive (APMSA), the National Archives of Romania (the central headquarters - ANIC, and the county structures - Alba, Cluj, and Bacău), the Archive of the National Administration of Penitentiaries (AANP), and the Archive of the National Council for the

² *Ibidem*, p. 10.

Study of Security Archives (ACNSAS), as well as memoirist works from the vast literature, and interviews with former officers of the unit.

Structurally, the work is divided into six main chapters with subsequent themes. The first chapter x-rays the role and place of penitentiaries in interwar Romania, surprising the tightening of criminal law; the evolution, structure, political subordination of the governing body, and classifications of prisons. The second chapter traces the diachronic and synchronic transformation of the Aiud penitentiary from its establishment until 1944. The third chapter presents the period of the penitentiary's transition towards the Soviet stage, considering the institutional decisions that established the detention regime of the imprisoned categories. Chapter four examines how the ebbs and flows of oppression determined the carceral regime. The penultimate chapter describes the survival mechanisms developed by the prisoners, as a counterweight to the regime's repressive policies. The last chapter follows through a double dimension, institutional-organizational, respectively human, the activity of those who led, administered, and supervised the prisoners.

This paper demonstrates that, in the face of the oppressive policies of the communist regime, the prisoners managed to survive in the Aiud penitentiary in inhumane conditions, characterized by a poor diet, medical assistance, and poor hygiene conditions, as well as the limitation and prohibition of the rights to visits, packages, and speakers, combined with vigilant surveillance, searches, beatings, and isolations. Using the architectural ensemble that the prison owned through the famous Zarcă and Celular, the communist regime implemented for the "enemies of the people" a method of drastic punishment, governed by a strictly secret regulation, known only to the directly responsible directors and security personnel.

For most prisoners, the cell represented both the space of physical and mental extermination, as well as the place of small daily joys. The omnipresent hunger was determined by the insufficiency and lack of variety in food, as highlighted in the memoirs. The cold caused by the absence of the heating system and amplified by the lack of shutters and windows accentuated the health condition of the inmates. The subordination to the DGP and the long bureaucratic process instituted made it difficult to provide medical treatment, which is essential for detainees. Regarding packages, speakers and letters, the regime instituted methods of limitation and prohibition.

In close correlation with oppressive practices and methods, prisoners have developed mechanisms to adapt to this regime by conforming to or challenging the rules. The survival of the prisoners was manifested through a multitude of activities, in passive form. In terms of communication, in addition to oral and written form, the prisoners invented Morse code and

firogram, coded messages, encrypted the alphabet, and created various writing instruments using soap, lime, and DDT dust, which allowed them to exchange information. Physical as well as mental needs were met through the solidarity of the prisoners, who did not consider political, social, or religious affiliation.

The present work demonstrates that in the face of repressive policies, prisoners have developed psychic survival mechanisms manifested by attributing meaning to everyday moments, organizing a daily schedule to record the passage of time, adjusting to the loneliness in the cell, relating to colleagues in the cell, and taking surveillance countermeasures from the guards. The need for physical survival developed solidarity among the inmates, who helped each other with food, medicine, and clothing.

From the position of "enemies of the people," the prisoners responded to attempts at political re-education, developing survival mechanisms through collegiality, which occurred on the political chain. Under conditions of pressure and ideological conversion, they theorized political plans and programs, against the backdrop of the "coming of the Americans," such as the Association of Former Political Detainees or the White Cross. The political survival of the prisoners was possible due to the socio-economic character they had in freedom, belonging to a political group. The study highlights the leadership relationships, the structures, and the actions of the inmates, coagulated towards helping activities due to their political origin.

Another method used by inmates to resist the monotony in the cell, with the aim of training and maintaining their cognitive functions, had in mind the continuation of the instructive-educational process, undertaken on several levels. The present thesis demonstrates how the categories of inmates undertook educational activities in various fields, such as literature, history, foreign languages, philosophy, emphasizing discussions, debates, translations, and particularly the learning and transmission of poems. The contribution of poetry in the prison universe did not only have the role of rendering inner states and experiences, but it also represented a way of executing the punishment, materialized through a cultural aspect.

Also, the research investigated the way in which the inmates managed to maintain their morale through spiritual experiences. In the context of the ideologization and annihilation of religious activities by the communist regime, the prisoners reacted and manifested a spiritual experience, assumed through the unconditional acceptance of suffering, centered around key elements such as: prayer, confession, communion, performing Christmas services, and at Easter, God's prohod. In such conditions, regardless of the confessional coloration of the inmates, they

improvised or mimed the spiritual activities, thus strengthening their communion with Jesus.

The contributions to this work have focused on forms of active survival through the overt contestation of power undertaken through escape. With the institutionalization of the communist regime in Romania, escapes from prison spaces decreased in intensity, such an approach being almost impossible to achieve from the Aiud penitentiary. With all the security and surveillance measures that the prison had, in December 1952, the famous escape of the prisoners Șirianu, Spulbatu, and Greceanu took place. By analyzing this escape, we can see the impenetrable character of the "Bastille" of the Romanian gulag, symbolizing a victory of "justice" against communist oppression.

The most common form of protest used by prisoners in front of prison conditions is represented by the hunger strike, through which they requested the improvement of the diet, medical assistance, and the famous acronym SPV (letters, packages, speaker). Practiced on a large scale, individually or collectively, the strike of the spring of 1957 constituted one of the biggest events challenging the communist power in the Romanian prison system, both in terms of duration and those involved.

The research demonstrates that prison staff (management, administrative, and security) had an essential role in the implementation of repressive policies at the central level. Directly responsible for the application of political interference, the staff had the impact of undermining the physical and mental conditions of the detainees. At the same time, the thesis captures the human and rare aspects of the guards who, by helping with food, news, or permissive supervision, improved the prison regime of the imprisoned.

The contribution of this work is placed in the revisionist historiographical field, analyzing conceptually, methodically, and descriptively, the oppression exercised by the communist regime that was metabolized in the Aiud penitentiary, through reactions and behaviors produced by the inmates.

Regarding the limitations of the research, they can be addressed in two steps. On the one hand, there is limited access to the files kept in the Aiud penitentiary, and on the other hand, the multitude of information contained in the related archives, detention memorials, and specialized works makes them difficult to decipher and interpret cumulatively.

In conclusion, the present study captures and underlines the fact that, in the face of the oppressive mechanisms and inhuman prison conditions to which they were subjected, the prisoners sought and identified survival methods and practices.

BIBLIOGRAPHY

I. ARCHIVES

1. The National Archives

a. The National Central Historical Archives (ANIC)

Fond *Direcția Generală a Poliției*, Dosar nr. 233/1948.

Fond *Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă CC al PCR*.

Fond *Ministerul de Interne*, dosarele: 17/1940, 23/1940, 17/1941, 67/1941, 68/1941, 87/1941, 94/1941, 5/1942, 14/1942, 15/1942, 50/1942, 15/1942, 4/1943, 6/1943, 20/1943, 21/1943, 23/1943, 20/1944, 3/1946, 1/1947, 2/1948.

b. The County Services

Serviciul Județean al Arhivelor Alba (SJAN Alba)

Fond *Comisariatul de Poliție Aiud*, Dosarele nr. 135/1946 și 179/1948.

Fond *Comitetul Raional P.M.R. Aiud cu organizațiile de bază*, Dosarele nr. 1/1950, 2/1950, 12-13/1951.

Fond *Detașamentul de pază – jandarmi – Aiud*, Dosarele nr. 1/1947-1949, 2/1947-1948, 1/1948-1949.

Fond *Întreprinderea Industrială Ing. A.I. Stoica Aiud*, inventarele nr. 157 și 667.

Fond *Parchetul Tribunal Alba* (inventarele nr. 61, 1281, 1284), dosare *inedite*: 2/1939, 3/1940, 5/1942, 5-13/1943, 8-19/1944, 24/1944, 14/1945, 158/1945, 169/1945, 9/1947, 147/1947, 4/1948, 148/1948, 111/1949, 157/1949, 163/1949, 3/1950, 53/1951; dosare *edite*: 2/1938, 1/1939, 4/1941, 3/1944, 7/1944, 15/1945.

Fond *Penitenciarul Aiud*, Dosar nr. 1/1937 – 1938.

Fond *Penitenciarul Alba Iulia*, Dosarele nr. 90/1926, 93/1928, 108/1932, 121/1934-1935, 167/1944-1945, 168/1945-1946, 170/1946, 171/1947, 176/1948, 184/1949, 201/1952.

Fond *Penitenciarul Abrud*, Dosar nr. 165/1943.

Serviciul Județean al Arhivelor Cluj (SJAN Cluj)

Fond *Penitenciarul Turda*, Dosarele nr. 82/1954 și 87/1955.

Serviciul Județean al Arhivelor Bacău (SJAN Bacău)

Fond *Penitenciarul Târgu-Ocna*, Dosarele nr. 1/1939, 1/1940, 1/1941, 1/1942, 1/1948, 2/1951.

2. The Archive of National Administration of Penitentiaries (AANP)

Fond *Secretariat*, Dosarele nr. 1/1954, vol. 1, 6; 3/1954, vol. 1, 3; 1/1955, vol. 2, 4; 1/1956, vol. 1, 3; 13/1956, 23/1956, 24/1956, 67/1953-1958.

Fond *Cadre*, Dosar nr. 677 și 4240.

3. The National Council for the Study of the Securitate Archives (ACNSAS)

a. Documentary Fund:

D 19 (24 vol.), D 55, D 192, D 10 160 (2 vol.), D 13 341 (vol. 1), D 13 482 (5 vol.), D 13 483 (14 vol.), D 3 463, D 15 058, P 218 – anexa 22 (Lucrețiu Pătrășcanu), P 1114 (Reeducarea de la Pitești).

b. The Human Resources Management Department (DMRU)

D 7349; D 7350, vol. 4; D. 7368, vol. 9; D 7369, vol. 27, 28; 31A, 37; D 7370, vol. 17; D 7373, vol. 17.

4. The Archive of the Aiud Maximum Security Penitentiary (APMSA)

Dosar nr. 20 cu buletine statistice pe anul 1945, vol. I, inventar nr. 949.

Dosar nr. 20 cu buletine statistice pe anul 1945, vol. II, inventar nr. 950.

Dosar nr. 22 cu ordine circulare cu caracter permanent pe anul 1945.

Dosar nr. 19 cu corespondența deținuților pe exercițiu pe anii 1946-1947, vol. II.

Dosar nr. 20 cu situațiile statistice pe anul 1946, vol. I, II, inventar nr. 953.

Dosar cu note informative și telefonice privitoare pe deținuți pe anul 1947.

Dosar nr. 20 cu situațiile statistice pe anul 1947.

Dosar nr. 22 cu ordine circulare pe linia muncii de evidență pe anul 1947, inventar 957.

Dosar nr. 24 cu diversa corespondență privind comisia de supraveghere pe anul 1947, inventar nr. 955.

Dosar cu diverse acte privitoare pe deținuți pe anul 1948, vol. I, inventar 959.

Dosar nr. 22 cu ordine circulare primite pe linia muncii de evidență pe anul 1948, inventar 959.

Dosar nr. 20 cu situațiile statistice pe anul 1948, vol. I, II, inventar 958.

Dosar cu ordine circulare pe anul 1949.

Dosar nr. 51 cu situațiile statistice pe anul 1949, inventar 960.

Dosar nr. 51 statistică pe anul 1950.

Dosar nr. 53 cu ordine circulare pe anul 1950. Grefa C.

Dosar nr. 57 lagăr pe anul 1950.

Dosar nr. 51 cu situațiile statistice pe anul 1951.

Dosar nr. 57 lagăr pe anul 1951.

Dosar nr. 4 cu procese verbale și tabele nominale de arhivă predată DGPCM în anii 1952-1956

Dosar nr. 51 cu situațiile statistice pe anul 1952.

Dosar nr. 57 lagăr pe anul 1952.

Dosar nr. 51 cu situațiile statistice pe anul 1953.

Dosar nr. 2 corespondență strict secretă sosită pe anul 1954.

Dosar nr. 2 curpinzând situația statistică pe anul 1954.

Dosar nr. 10 cu procese verbale ale organelor de control pe anii 1954 – 1955 și corespondență a internaților MAI pe anul 1954.

Dosar nr. 3 cu diverse tabele nominale privitoare pe deținuți pe anul 1955, vol I, II.

Dosar nr. 2 cu situații statistice pe anul 1956.

Dosar nr. 7 cu procese verbale pentru aplicarea Decretului nr. 72/1950 la deținuții CR pe anul 1956.

Dosar nr. 8 cu diversă corespondență privitoare pe deținuți pe anul 1956, vol. V.

Dosar nr. 1 cu ordine circulare pe anul 1957.

Dosar nr. 3 cu situații statistice pe anul 1957.

Dosar nr. 4 cuprinzând apelul nominal al deținuților prezenți la data de 14 decembrie 1958

Dosar conține corespondență primită și expediată – cadre pe anul 1958, vol. II.

Dosar nr. 11 cuprinzând dări de seamă, planuri de muncă și procese verbale de control pe anii 1956 – 1959 ale biroului de evidență deținuți.

Registru de deținuți intrați 1948 – 1949.

Registru de deținuți ieșiți în cursul anilor 1951 – 1953.

Registru de ieșire pe anul 1954.

II. MEMORIALISTIC LITERATURE

- Andreica, Gheorghe, *Omul din groapă. Povestiri din perioada cruntei terori comuniste 1948-1964*, Editura Printeuro, Ploiești, 2000.
- Andronescu, Demostene, *Reeducarea de la Aiud*, ediția a II-a, Editura Manuscris, Pitești, 2018.
- Antohe, Ion, *Răstigniri în România după Yalta*, Editura Albastros, București, 1995.
- Bălănescu, Gabriel, *Din împărăția morții*, Editura Gordian, Timișoara, 1994.
- Bărdaș, Ioan, *Calvarul Aiudului. Din suferințele unui preot ortodox*, Editura Anastasia, Brașov, 1999.
- Băurceanu, Ion, *O viață ratată. Un deținut politic în România 1951-1964*, Editura Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București.
- Bejan, Dimitrie, *Bucuriile suferinței*, Editura Hârlău, Iași, 2001.
- Berzescu, Atanasie, *Lacrimi și sânge*, Editura Marineasca, Timișoara, 1999.
- Bordeianu, Dumitru, *Mărturisiri din mlaștina disperării*, Editura Scara Print, București, 2013.
- Brânzaș, Liviu, *Raza din catacombă*, Editura Scara, București, 2001.
- Caraza, Grigore, *Aiud însângerat*, Editura Vremea, București, 2004.
- Cârdei, Vasile, *Visuri și temnițe: memorii*, Editura Biblioteca „Miorița”, Câmpulung Moldovenesc, 2006.
- Cojocaru, Nicoale, *Filmul unei existențe*, Editura Andreica, Constanța, 2003.
- Condurache, Cezarina, (editor) *Crăciun întemnițat. Sărbătoarea Nașterii Domnului în temnițele comuniste și după eliberare, în amintirile mărturisitorilor*, Editura Evdokimos, București, 2016.
- Crainic, Nichifor, *Memorii*, vol. II, Muzeul Literaturii Române, București, 2000.
- Crainic, Nichifor, *Poezii alese 1914 – 1944*, Editura Roza Vânturilor, București, 1990.
- Crainic, Nichifor, *Șoim peste prăpastie. Versuri inedite create în temnițele Aiudului*, Editura Roza Vânturilor, București, 1990.
- Crainic, Nichifor, *Zile albe, zile negre. Memorii*, vol. I, Casa Editorială Gândirea, București, 1991.
- Diaconescu, Ion, *Temnița – destinul generației noastre*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2018.
- Duțu, Teodor, *Amintiri despre cei care nu mai sunt*, 2 volume, Editura Alpha, Buzău, 1999.
- Flamură, Blănaru, *Mercenarii Infernului. Blestemul dosarelor. Incredibile întâmplări din Gulagurile românești*, vol. I, Editura Elisaveros, București, 1999.
- Fuga, Dumitru, *Povestea vieții mele*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2002.

Gheorghiu, Viorel, *Et ego. Sărata – Pitești – Gherla – Aiud*, Editura Marineasa, Timișoara, 1994.

Greceanu, Tudor, *Drumul celor puțini. Amintirile unui pilot de vânătoare ieșit din încercuirea de la Stalingrad*, ed. II, Editura Vremea, București, 2016.

Hentea, Tiberiu, *De la cotul Donului la Aiud*, Editura Gordian, Timișoara, 1996.

Ioanid, Ion, *Închisoarea noastră cea de toate zilele*, 5 volume, Editura Albatros, București, 1991-1996.

Iorgulescu, Constantin, *Memoria ca exercițiu de uitare. Aiud*, vol. IV, Editura Crisserv, Mediaș, 2004.

Laghiu, Gheorghe, *Aiud – am fost martor*, Editura Eksperimental Forlag, Aarhus/Cluj-Napoca, 1999.

Marinescu, Sergiu, Aurel, *Prizonier în propria țară*, 3 volume, Editura Du style, New York, 1996-1997.

Mateiaș, Virgil, *Anii de groază din România comunistă. Mărturii. Existența tragică. Însemnări. Testament*, f.e., f.l., 1991.

Maxim, Virgil, *Imn pentru crucea purtată*, Ediția a 3-a, Editura Babel, Bacău, 2012.

Mărgineanu, Nicolae, *Amfiteatre și închisori*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1991.

Mija, Teofil, *Generația neînfrântă*, f.e., Brașov, 2008.

Miltiade, Ionescu, *Detenție totală*, Editura Fundația Academia Civică, București, 2014.

Moise, Monahul, *Sfântul Închisorilor. Mărturii despre Valeriu Gafencu*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2017.

Muntean, Ioan, *La pas prin reeducările de la Pitești, Gherla și Aiud*, Editura Majadahonda, București, 1997.

Novacovici, Doru, *În România după gratii*, Editura Fundația pentru Tineret Buzău, 1994.

Oancea, Zosim, *Închisorile unui preot ortodox*, Editura Christiana, București, 2004.

Pandrea, Petre, *Garda de Fier. Jurnal de Filosofie Politică. Memorii Penitenciare*, Editura Vremea, București, 2001.

Pandrea, Petre, *Reeducarea de la Aiud*, Editura Vremea, București, 2000.

Pandrea, Petre, *Turnul de ivoriu*, Editura Vremea, București, 2004.

Pantazi, Ion, *Am trecut prin iad*, ediția a II-a, Editura Constant, Sibiu, 1992.

Pavlovici, Constantin, Florin, *Tortura, pe înțelesul tuturor. Memorii*, ediția a III-a, Fundația Academia Civică, București, 2012.

Păun, Nicu, *Pe muntele suferinței*, Editura Institutul European, București, 1997.

- Petrișor, Marcel, *Cumplite încercări, Doamne! Din casimca Jilavei în zarca Aiudului*, Editura Manuscris, Pitești, 2017.
- Popa, Aurel, *Sub semnul Gulagului*, Editura Corgal Press, Bacău, 2001.
- Popa, Neculai, *Coborârea în iad*, Editura Axa, Botoșani, 2009.
- Popa, Neculai, *Fără închisoare, aș fi fost nimic*, în dialog cu Flori Bălănescu, Editura Ratio et Revelatio, Oradea, 2016.
- Popescu, Traian, *Catrenele Învierii. Exerciții de memorie și de supraviețuire din temnița Aiudului*, Editura Crater, București, 2004.
- Purcărea, Nicolae, *Urlă Haita... Pitești, Canal, Gherla, Jilava, Aiud*, Editura Manuscris, Pitești, 2017.
- Pușcașu, Mihai, *Mărturii din iadul închisorilor comuniste*, Editura Agaton, Făgăraș, 2010.
- Radina, Remus, *Testamentul din morgă*, Editura Tinerama, București, f.a.
- Salcă, Alexandru, *În zeghe, printre sfinți. Memorii*, vol. II, Editura Transilvania Expres, Brașov, 2000.
- Suciu, Ioan, *De la liniște la cântec și alte povestiri*, Editura Ionescu, Caransebeș, 2000.
- Șuțu, Radu, *Carmen Silva – Aiud via Brașov*, Editura Majadahonda, București, 1996.
- Teohor, Mihadaș, *Pe muntele Ebal*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 1990.
- Toma, Filaret, *Pe drumul pavat cu ghimpi. Amintiri*, Editura Lidana, Suceava, 2005.
- Țepelea, Gabriel, *Anii nimănui – poeme din anii de detenție – 1949-1955*, Casa Editorială Cuget, Simțire și Credință, București, 1992.
- Țepelea, Gabriel, *Amintiri și evocări*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994.
- Vișa, Augustin, *Din închisorile fasciste în cele comuniste din U.R.S.S. și România*, Institutul pentru Analiză și Strategie Politică „Iuliu Maniu”, Colecția „Problemele timpului”, București, 1997.
- Voicilă, Ciprian, *Mărturisitorii din închisorile comuniste. Minuni. Mărturii. Repere*, ediția a III-a, Editura Areopag, București, 2012.

III. SPECIALIZED LITERATURE

1. Volumes

- Anghelescu, Mircea, *Poarta neagră. Scriitorii și închisoarea*, Editura Cartea Românească, București, 2013.

- Arion, George, *O istorie a societății românești contemporane în interviuri (1990-1999)*, vol. II, Fundația Premiile Flacăra România, București, 1999.
- Bălan, Ion, *Regimul concentraționar din România 1945-1964*, Fundația Academia Civică, București, 2000.
- Banu, Florian, Țăranu, Liviu (coord.), *Securitatea 1948-1989, vol. I. Monografie*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2016.
- Betea, Lavinia, *Lucrețiu Pătrășcanu. Moartea unui lider comunist*, Editura Humanitas, București, 2001.
- Bosomitu, Ștefan, Burcea, Mihai, *Spectrele lui Dej*, Editura Polirom, Iași, 2012.
- Budeancă, Cosmin, (coord.) *Experiențe carcerale în România Comunistă*, vol. I-VI, Editura Polirom, 2007-2012.
- Budeancă, Cosmin, Olteanu, Florentin, *Stalinizare și destalinizare. Evoluții instituționale și impact social*, Editura Polirom, Iași, 2014.
- Burcea, Mihai, Stan Marius, Bumbăș Mihail, *Dicționarul ofițerilor și angajaților civili ai Direcției Generale a Penitenciarelor. Aparat central 1948-1989*, vol. I, II, Editura Polirom, Iași, 2009-2011.
- Bujoreanu, Anca, *Sfinți martiri și mărturisitori în temnițele comuniste*, Editura Fotini, Galați, 2007.
- Cătănuș, Dan, *Comuniști români și devierea de dreapta. Istoria unei afaceri de partid 1940-1968*, Editura Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2018.
- Cesereanu, Ruxandra, *Călătorie spre centrul internului. Memorialistica și literatura închisorilor și lagărelor comuniste*, ediția a III-a, Editura Manuscris, Pitești, 2018.
- Cesereanu, Ruxandra, (coord.) *Comunism și represiune în România. Istoria unui fratricid național*, Editura Polirom, Iași, 2006.
- Cesereanu, Ruxandra, *Fugarii. Evadări din închisori și lagăre în secolul XX*, Editura Polirom, Iași, 2016.
- Cesereanu, Ruxandra, *Panopticum. Eseu despre tortură în secolul XX*, ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 2014.
- Chiș, Ioan, *Istoria penitenciarelor – ieri și azi -*, Editura ANI, București, 2003.
- Ciobanu, Răzvan, *Ipostaze ale ideologiei legionare în România interbelică (1927-1938)*, teză de doctorat, coord. prof. univ. dr. Doru Radosav, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 2019.
- Cioroianu, Adrian (ed.) *A fost odată ca niciodată. Partidul Comunist din România 1921-2021*, Editura Polirom, Iași, 2021.
- Ciuceanu, Radu, *Regimul penitenciar din România Comunistă 1940-1962*, Institutul Național pentru

- Studiul Totalitarismului, București, 2001.
- Corobca, Liliana, (editor) *Panorama comunismului în România*, Editura Polirom, Iași, 2020.
- Deletant, Dennis, *Teroarea comunistă în România. Gheorghiu-Dej și statul polițienesc 1948-1965*, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Dobeș, Andrea, *Spații carcerale în România comunistă. Penitenciarul Sighet (1950-1955)*, 2 vol., Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2021.
- Doboș, Corina, Maria, *Corpul uman în România interbelică. O abordare semiotică*, teză de doctorat, coord. prof. univ. dr. Lucian Boia, Universitatea din București, 2013.
- Dobrinu, Dorin, (editor) *Proba infernului. Personalul de cult în sistemul carceral din România potrivit documentelor Securității, 1959-1962*, Editura Scriptorium, București, 2004.
- Doru, Radosav, *Istoria din memorie*, Editura Argonaut/Symphologic Publishing, Cluj-Napoca, Gatineau, 2016.
- Filip, Cristian, *Poezia închisorilor*, Editura Babel, Bacău, 2014.
- Foucault, Michel, *A supraveghea și a pedepsi. Nașterea închisorii*, Editura Humanitas, București, 1997.
- Greco, Sorin, *Ați venit să munciți... nu să trăiți. Povestiri din lagărele de muncă și pușcăriile comuniste*, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2018.
- Gură, Ionescu, Nicoleta, *Dimensiunea represiunii din România în regimul comunist. Dislocări de persoane și fixări de domiciliu obligatoriu*, Editura Corint, București, 2010.
- Gură, Ionescu, Nicoleta, *Munca forțată din România în regimul comunist. Internările administrative din perioada Gheorghe Gheorghiu-Dej (1948-1965)*, Editura Corint, București, 2017.
- Hossu, Longin, Lucia, *Memorialul Durerii. Întuneric și lumină*, Editura Humanitas, București, 2013.
- Hossu, Longin, Lucia, *Memorialul Durerii. O istorie care nu se învață la școală*, Editura Humanitas, București, 2012.
- Hulber, Maria, *Memorialistica detențiilor postbelice românești*, Editura Ratio et Revelatio, Oradea, 2015.
- Ionițoiu, Cicerone, *Viața politică și procesul lui Iuliu Maniu*, vol. II, Editura Libra Vox, București, 2003.
- Ionițoiu, Cicerone, *Album al martirilor genocidului comunist*, Editura Casa de Presă Tribuna, Sibiu, 1999.
- Ionițoiu, Cicerone, *Morminte fără cruce. Contribuții la cronica rezistenței românești împotriva*

dictaturii comuniste, vol. 1, Editura Verlag, Munchen, 1982.

Ionițoiu, Cicerone, (coord.) *Victimele terorii comuniste. Arestați, torturați, întemnițați, închiși. Dicționar A-Z*, Editura Mașinii de Scris, București, 2000-2010.

Jela, Doina, *Drumul Damascului. Spovedania unui torționar*, Editura Humanitas, București, 1999.

Jela, Doina, *Lexiconul negru. Unelte ale represiunii comuniste*, Editura Humanitas, București, 2001.

Levy, Robert, *Gloria și decăderea Anei Pauker*, traducere de Cristina Pupeză și Ioana Gagea, Editura Polirom, Iași, 2002.

Mureșan, Alin, *Pitești. Cronica unei sinucideri asistate*, ediția a III-a, Editura Manuscris, Pitești, 2017.

Muraru, Andrei, (coord.) *Dicționarul Penitenciarelor din România Comunistă (1945-1967)*, Editura Polirom, Iași, 2008.

Nora, Pierre, *Les lieux de mémoire*, 3 vol., Editura Gallimard, Paris, 1992-1994.

Olteanu, Florentin, Budeancă, Cosmin, (coord.) *După 25 de ani. Evaluări și reevaluări istoriografice privind comunismul*, Editura Polirom, Iași, 2017.

Onișoru, Gheorghe, *Alianțe și confruntări între partidele politice din România (1944 – 1947)*, Fundația Academia Civiă, București, 1996.

Onișoru, Gheorghe, *Pecetea lui Stalin. Cazul Vasile Luca*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2014.

Oprea, Marius, *Banalitatea răului. O istorie a Securității în documente (1949-1989)*, Editura Polirom, Iași, 2002.

Oprea, Marius, *Bastionul cruzimii. O istorie a Securității (1948-1964)*, Editura Polirom, Iași, 2008.

Penciu, Gheorghe, *Medici în recluziune*, Editura Vremea, București, 2001.

Pleșa, Neagoe, Elis, Pleșa, Liviu, *Dosarul Ana Pauker*, vol. I, Editura Nemira, București, 2006.

Pop, Camelia, *Preoția în spațiul concentraționar. Infernul comunist sau drumul spre fericire*, Editura Print&Publish, Cluj-Napoca, 2009.

Pop, Iulia, *Memorie și suferință. Considerații asupra literaturii memorialistice a universului concentraționar comunist*. Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2010.

Pop, Traian, *Drept penal comparat, volumul III: Penologie și știință penitenciară*, Institutul de Arte Grafice Ardealul, Cluj, 1924.

Preda, Radu, Vicovan, Ion (editori) *Martiriu și memorie din România Comunistă. Acta Simpozionului Internațional Dumitru Stăniloae 2017*, Editura Polirom, Iași, 2020.

Ranca, Ioan, Gh., *Șincai în anii reacțiunii absolutiste: glose: cronică*, București, 1968.

Rădulescu, Constantin, *Raport general asupra închisorilor centrale și arestărilor preventive pe anul 1907-1908*, București, 1908.

Rogojanu, Cătălin, Dumitru, *Imaginea torționarului comunist reflectată în memorialistica universului concentraționar românesc (1947-1989)*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2014.

Roske, Octavian, (coord.) *Mecanisme represive în România 1945 – 1989, Dicționar Biografic A-Z*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2001-2011.

Scurtu, Ioan, *Politică și viață cotidiană în secolul XX-lea și începutul celui de-al XXI-lea*, Editura Mica Valahie, București, 2011.

Scurtu, Ioan, (coord.) *România, Viața politică în documente, 1945*, Arhivele Statului din România, București 1994.

Scurtu, Ioan, (coord.) *România. Viața politică în documente, 1946*, Editura Arhivele Statului din România, București, 1996.

Scurtu, Ioan, (coord.) *România. Viața politică în documente, 1947*, Editura Arhivele Statului din România, București, 1994.

Scurtu, Ioan, (coord.) *România. Viața politică în documente, 1950*, Editura Arhivele Naționale ale României, București, 2002.

Stancu, Radu, *Pedeapsa cu moartea în România comunistă*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2017.

Stănescu, Mircea, *Reeducarea în România Comunistă (1945-1952). Aiud, Suceava, Pitești, Brașov*, vol. I, Editura Polirom, Iași, 2010.

Stănescu, Mircea, *Reeducarea în România Comunistă (1948-1955). Târgșor, Gherla*, vol. II, Editura Polirom, Iași, 2010.

Stănescu, Mircea, *Reeducarea în România Comunistă (1949-1955). Târgu-Ocna, Ocnele Mari, Canalul Dunăre-Marea Neagră*, vol. III, Editura Polirom, Iași, 2012.

Stănescu, Mircea, *Organisme Politice Românești (1948-1965). Documente privind instituțiile și practicile*, Editura Vremea, București, 2003.

Șinca, Florin, *Martirii Poliției Române. Distrugerea Poliției sub regimul comunist*, Editura RCR Editorial, București, 2014.

Șimăndan, Emil, *Puterea libertății*, Fundația Culturală „Ioan Slavici”, Arad, 1995.

Șiperco, Andrei, *Confesiunile elitei comuniste. România 1944-1965: Rivalități, represiuni, crime...* Arhiva Alexandru Șiperco, volumul I, Editura Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2015.

- Șiperco, Andrei, *Confesiunile elitei comuniste. România 1944-1965: Rivalități, represiuni, crime...* Arhiva Alexandru Șiperco, volumul II, Editura Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2016.
- Șiperco, Andrei, *Confesiunile elitei comuniste. România 1944-1965: Rivalități, represiuni, crime...* Arhiva Alexandru Șiperco, volumul VI, Editura Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2022.
- Ștef, Anca, Ștef, Raul, *Supraviețuitorii. Mărturii din temnițele comuniste ale României*, Editura Humanitas, București, 2014.
- Tănase, Tiberiu, *Fețele monedei. Mișcarea legionară între 1941 și 1948*, Editura Tritonic Publishing, București, 2010.
- Tismăneanu, Vladimir, *Stalinism pentru eternitate*, Editura Polirom, Iași, 2005.
- Tismăneanu, Vladimir (coord.), Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, *Raport Final*, București, 2006.
- Țărău, Virgiliu, *Alegeri fără opțiune. Primele scrutinuri parlamentare din Centru și Estul Europei după cel de-al Doilea Război Mondial*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2005.
- Țărău, Virgiliu, *Sistemul penitenciar din România Comunistă. Cazul închisorilor din Transilvania*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2009.
- Țene, Florin, *Nu plângeți că mă dus de lângă voi. Viața „Sfântului închisorilor”, Valeriu Gafencu*, Editura Eco Transilvan, Cluj-Napoca, 2002.
- Țiu, Ilarion, *Mișcarea Legionară după Corneliu Codreanu. Vol II: Regimul Antonescu (ianuarie 1941 – august 1944)*, Editura Vremea, București, 2007.
- Ugla, Marius, *Coloniile de muncă de la exploatarea miniere Baia Sprie, Cavnic și Nistru (1950-1955)*, Editura Ethnologica, Baia Mare, 2016.
- Ursu, Ioana, *Rugul aprins de la mănăstirea Antim: istorie, memorie, discurs*, teză de doctorat, coord. prof. univ. dr. Doru Radosav, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 2020.
- Ursu, Dragoș, *Istoria sistemului concentraționar comunist. Fenomenul reeducării de la închisoarea Aiud*, teză de doctorat, coord. prof. univ. dr. Doru Radosav, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 2019.
- Vasilescu, Constantin (coord.), Mareș, Clara, Soare, Florin, Mureșan, Alin, Petre, Constantin, *Morfologia (ne)vinovăției. Alfabetul detenției feminine în comunism*, Editura Litera, București, 2023.
- Vrabie, Melania, Elena, *Memorialistica feminină a detenției comuniste*, teză de doctorat, coord.

prof. univ. dr. Mircea Popa, Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia, 2013.

Zamfirescu, Dragoș, *Legiunea Arhanghelului Mihail de la mit la realitate*, Editura Enciclopedică, București, 1997.

Zub, Alexandru, *Opresiune și rezistență sub regimul comunist. Fragmentarium istorico-memorial*, Editura Fundația Academia Civică, București, 2020.

2. Articles

Abraham, Florin, „Justiția în România Comunistă: între control politic și autonomie, I”, în *Arhivele Totalitarismului*, nr. 3-4/2016.

Abraham, Florin, „Justiția în România Comunistă: între control politic și autonomie, II”, în *Arhivele Totalitarismului*, nr. 3-4/2017.

Aioanei, Constantin, Troncotă, Cristian, „Modelul reeducării prin autoanaliză. Aiud și Gherla:1960-1964” în *Arhivele Totalitarismului*, nr. 1-2/1994.

Aioanei, Constantin, Troncotă, Cristian, „Rezistența anticomunistă în penitenciare”, în *Arhivele Totalitarismului*, nr. 3/1994.

Banu, Florian, „Reeducarea de la Aiud – contribuții documentare” în *Arhivele Securității*, coord. Silviu Moldovan, Editura Enciclopedică, București, 2008.

Baurceanu, Ion, „Amintiri de la Aiud”, în *Arhivele Totalitarismului*, nr. 3-4/2009.

Baurceanu, Ion, „Greva foamei, Aiud 1957”, în *Revista Memoria*, nr. 63/2008.

Bălan, Ion, „Regimul coloniilor de muncă 1952-1953”, în *Arhivele Totalitarismului*, nr. 18/1999.

Bocu, Liliana-Maria, Cupșa, Ioan, „Fabrica închisorii din Aiud – experiment și stratagemă”, în *Analele Sighet 1*.

Cernovodeanu, Dan, „Breviar Biografic”, în *Revista Memoria*, nr. 55-56/2003.

Cesianu, Constantin, „Trei gamele în plus”, în *Arhivele Totalitarismului*, 1/1993.

Chioreanu, Nistor, „Visul îndeplinirii”, în *Arhivele Totalitarismului*, 1/1993.

Ciupea, Ioan, Todea, Stăncuța, „Represiune, sistem și regim penitenciar în România 1945 – 1964”, în Ruxandra Cesereanu, *Comunism și represiune în România*, Editura Polirom, Iași, 2006.

Cristea, Marius, „Procesul de reeducare în universul concentraționar comunist din România: metoda Aiud” în *Anuarul de Istorie Orală*, vol. IV/2003.

Cristea, Marius, „Luptele din august – septembrie 1944 din zona Aiud – Miraslău”, în *Apulum*, nr. 57/2020.

Coldea, Rusu, Marius, „Istoricul penitenciarului Aiud”, în *Revista de știință penitenciară*, nr. 3-4 (15-16)/1993.

Constantinescu, Cătălin, „Aspecte privind evoluția legislației în materia executării pedepselor privative în perioada 1929-1969”, în *Anuarul Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc*, vol. XIII, 2018.

Deletant, Dennis, „Anul 1947 văzut prin optica legației britanice de la București”, în *Analele Sighet* 5.

Denize, Eugen „Partidul și politica de represiune”, în *Revista Memoria*, nr. 46/2004.

Demetriade, Mihai, „Descompunere și reabilitare. Elemente cadru privind activitatea Grupului Operativ Aiud” în *Caietele CNSAS*, anul II, nr. 2 (4), CNSAS, București, 2009.

Demetriade, Mihai, „Victor Biriș, cel mai important agent de influență din penitenciarul Aiud (1957-1963), în *Caietele CNSAS*, anul V, nr. 1-2 (9), CNSAS, București, 2012.

Dima, Nicholas, „Muntele de morcovi”, în *Arhivele Totalitarismului*, 1/1993.

Gămălău, Filaret, „Visul meu din celula 297 a Aiudului”, în *Revista Memoria*, nr. 14/1995.

Hamzea, Adrian, „Moartea pe îndelete”, în *Revista Memoria*, nr. 2-3/2005.

Ioanid, Ion, „Zodii (ne)favorabile la Aiud”, în *Arhivele Totalitarismului*, 1/1993.

Ionescu, Ion M. „Alimentație șoc”, în *Arhivele Totalitarismului*, 1/1993.

Lățea, Constantin, „Exterminare prin moarte naturală”, în *Arhivele Totalitarismului*, 1/1993.

Levy, Robert, *Naivitate fatală: Tragedia lui Emil Calmanovici*, în „Despre Holocaust și Comunism”, *Anuarul Institutului Român de Istorie Recentă*, vol. I, 2002.

Lupu, Marius, „Valurile de arestări din anul 1947”, în *Analele Sighet* 5.

Macici, Ileana „Am vrut să fiu la înălțimea numelui Macici”, în *Revista Memoria*, nr. 6/1992.

Mitucă, Gheorghe, Ioan, „Schelete ambulante”, în *Arhivele Totalitarismului*, 1/1993.

Oniga, Dumitru, „Părintele Juncu”, în *Revista Memoria*, nr. 35/2001.

Oprea, Marius, „Tortura în România anilor '50”, în *Analele Sighet* 8.

Pahoni, Sucilă, Ciprian, *O privire critică asupra legii penitenciarelor de la 1 februarie 1874* (format electronic).

Popa, Ionuț, „Artizan al Marii Uniri ucis în temnițele comuniste. Cazul Alexandru Lapedau” în *Administrație românească arădeană*, coord. Doru Sinaci, vol. 16, Editura Universității Vasile Goldiș, Arad, 2021.

Popa, Ionuț, „După rebeliune... Legionari în detenție. Studiu de caz: Penitenciarul Aiud 1941-1944” în *Historia Magistra Vitae. Noi teme pe agenda de cercetare*, Editura Argonaut/Mega, Cluj-Napoca,

2017.

Popa, Ionuț, „Închisorile din România” în *Panorama comunismului*, coord. Liliana Corobca, Editura Polirom, Iași, 2020.

Popa, Ionuț, „Metamorfozarea regimului penitenciar de la Aiud 1945-1950”, în *Revista Philohistoriss*, anul II, nr. 3, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2016.

Portelii, Alessandro, „Moartea lui Luigi Trastulli. Memorie și eveniment. Memorie și fapt”, în *Anuarul de istorie orală*, vol. XII/2010.

Roșeanu, Radu, „Locuri de detenție (fragment)”, în *Analele Sighet 7*.

Secașiu, Claudiu, „Preliminarii ale asaltului final asupra PNT. Contribuția organelor de informații (1945-1947)”, în *Analele Sighet 5*.

Stănescu, Bucur, „Zurgălăii Aiudului”, în *Revista Memoria*, nr. 2/1990.

Șandru, Dumitru, „Comisia Aliată (Sovietică) de control și regimul de detenție din România”, în *Analele Sighet 1*.

Șandru, Dumitru, „Evadări din centrele de internare 1944-1948”, în *Arhivele Totalitarismului*, nr. 3/1995.

Șandru, Dumitru, „Valurile de arestări din anul 1947”, în *Arhivele Totalitarismului*, nr. 3-4/2008.

Șiperco, Andrei, „Auschwitz-ul de la Aiud”, în *Magazin istoric*, nr. 7/2003.

Teohar, Mihadaș, „Un Auschwitz românesc”, în *Arhivele Totalitarismului*, 1/1993.

Tudorică, Nae, „La cumpăna anilor '50”, în *Arhivele Totalitarismului*, 1/1993.

Tulea, Sorin, „Tehnologia penitenciară și politica internațională”, în *Analele Sighet 7*.

Țărău, Virgiliu, Ciupea, Ioan, „Morții penitenciarului Aiud 1945 – 1964”, în *Anuarul Institutului de Istorie «G.Barițiu» din Cluj-Napoca*, tom XLIX, 2010.

Zugravu, Cezar, „Metode de tortură din securitate, din închisori și din lagărele de exterminare”, în *Analele Sighet 5*.

IV. NEWSPAPERS

Aiudul – cultural, economic, social și politic independent, Anul I, nr. 9, 28 octombrie 1937.

Aiudul – cultural, economic, social și politic independent, Anul I, nr. 17, 3 iunie 1937.

Aiudul – cultural, economic, social și politic independent, Anul I, nr. 22, 8 iulie 1937.

Aiudul – cultural, economic, social și politic independent, Anul I, nr. 27, 12 august 1937.

Enyedi Hirlap (Gazeta Aiudului), Anul VIII, nr. 8, 5 iunie 1938.

Gazeta Transilvaniei, Anul LXIX, nr. 25, 15 februarie 1906.

Lupta, Anul XII, nr. 3493, 23 iunie 1933.

Universul, Anul LIII, nr. 222, 18 august 1941.

V. INTERVIEWS

Coldea, Rusu, Marius, *interviuri* realizate în datele de 21 noiembrie 2022, 16 ianuarie 2023, 6 februarie 2024, în localitatea Aiud, județul Alba.

Silea, Aurel, *interviuri* realizate în datele de 30 noiembrie 2015 și 9 ianuarie 2016, în localitatea Gârbova de Sus, județul Alba.

VI. COLLECTIONS

Analele Sighet, vol. 1-10, Fundația Academia Civică, București, 1995-2003.

Anuarul de Istorie Orală, vol. 1-20, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 1999-2019.

Anuarul Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, vol. 1-18, Editura Polirom, București, 2006-2023.

Arhivele Totalitarismului, nr. 1-121, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 1991-2023.

Caietele CNSAS, nr. 1-24, Editura CNSAS, București, 2008-2020.

Memoria – revista gândirii arestate, nr. 1-126, Fundația Culturală Memoria, București, 1990-2024.

Monitorul Oficial, 1944 – 1948.